

TUOVA – Tuottavaa valkuaista hanke

- Alue Etelä-Pohjanmaa ja Keski-Suomi
- Toteuttajat LUKE, PETLA, Ruralia –instituutti ja ProAgria E-P
- Rahoittajana ELY-keskukset E-P ja Keski-Suomi
- **ETSIMME TILOJA**, jotka olisivat kiinnostuneita ottamaan valkuaiskasveista näyteruutuja viljelykseen
- Toiminnasta saa pienen rahallisen palkkion ja paljon tietoa viljelystä
- Jos kiinnostuit niin ota yhteyttä mahdollisimman pian:
erkki.vihonen@proagria.fi

Sinilupiini, *Lupinus angustifolius* L.

Erkki Vihonen, ProAgria Etelä-Pohjanmaa,
Luomuliiton kasvintuotannon asiantuntija

Etelä-Pohjanmaa

LUOMULIITTO

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

LUPIINIT

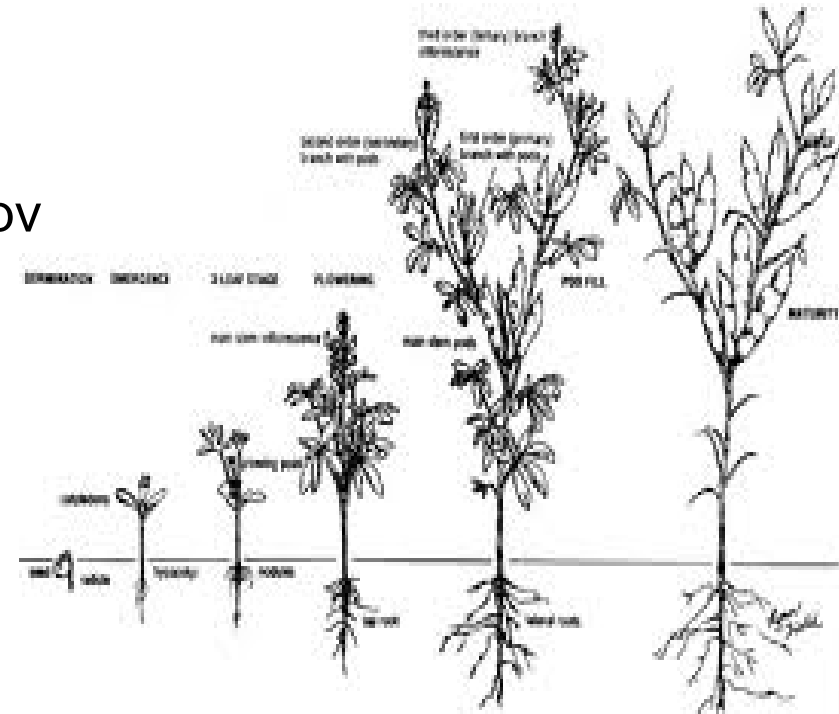

LUOMULIITTO

Karuilla kasvupaikoilla viihtyviä syväjuurisia palkokasveja

- viljeltävät lajit ”makeita” eli alkaloidit jalostettu alhaisiksi

- Sinilupiini
 - Puitava. Kasvuaika 100 pv
- Valkolupiini
 - säilörehu
 - valkuaista 20 %
- Keltalupiini
 - säilörehu

Yleistä lupiineista

LUOMULIITTO

- Sinilupiineja useita eri lajikkeita
 - HUOM! Tienvarsien lupiini sisältää alkaloideja (myrkyllisiä)
- Typpeä sitova syväjuurinen palkokasvi
- Erinomainen naudän (ja ihmisen) rehu
 - valkuainen ja kuitu hitaasti hajoavassa muodossa
 - Lyhytketjuiset aminohapot alentavat verenpainetta ja kolesterolia
- Lajike Haags Blaue, Sonetti aikaisimmat
 - Kasvutapa päätteellinen ("tuleentuva")
 - "Ankariin olosuhteisiin karuille maille"
- Viljelytutkimuksia tehty ja meneillään HY, Luke

Etelä-Pohjanmaa

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Viljelyvaatimus

LUOMULIITTO

- Maalaji: KHt, HK
- pH alle 6,3
- kalsium tyydyttävä tai heikompi
- Kylvösyvyys, matala, 2-3 cm
- Kylvömäärä 160 kpl/m²
- Vaatii typpibakteeri ymppäyksen
 - Elomestari Oy, Naturcom Oy

Lannoitus lupiinit

LUOMULIITTO

- Ei Tyypeä (korkeintaan 20 kg/ha)
- Fosfori ja kalium ”herneen lannoitussuositus”
- Magnesiumlannoitus tarpeen
- ”Villi lupiini rehottaa tienpenkassa ilman mitään”
- Ei siedä kalkkia eikä korkeaa pH:ta
- Hiekkaisen peltoraivion kasvi?

Rikkatorjunta

- Matala, kapealehtinen kasvi
 - ei peitä
- Hidas taimettuminen
 - Ei kilpaile rikkakasvien kanssa
- Riviväliharaus?
 - Sormihara
 - ennen taimettumista tai
 - 4 cm kasvustoon
- Kylvö perunapenkkeihin?
- Rikkaäestys + aluskasvi?
- Puhdas raiviopelto?

LUOMULIITTO

Lupiinin puinti

- Kukkii noin 50 pv kylvöstä
- Tuleentuminen n 100 pv
- Tavoite puintikosteus alle 18
- Kun 95 % paloista ja varsista ruskeita
 - Leuto ja kostea syksy viivästyttää puintia

Palkovilja jokaiselle pellolle!

Fred Stoddard, HY

	Herne	Härkäpapu	Lupiinit	Linssi
Valkuaista	22-24%	28-30%	34-36%	22-25%
Lakoutuminen	Tukikasvin tarve	Joskus	Harvoin	Usein
Kasvukausi	Lyhyt, 95 pv	Pitkä, 107 pv	Melko pitkä, 100 pv (sinil.)	Melko pitkä, 100 pv
Rehukäyttöä rajoittavat tekijät	Trypsiini-inhibiittorit (poistettava)	Visiini-Konvisiini ei sovi siipikarjalle (poistettava)	Ravintokuitulaji -ei sovi sioille -sopii märehäijöille -hyvä ihmisille	Liian kallis, sopii ihmisille
Maalaji	Puolikarkea (Ht)	Savimaa	Hiekkamaa, ilman kalkkia (Ca)	Kivennäismaa, tasainen, ilman soraa
Kasvitaudit	Lukuisia	Suklaalaikku, Harmaahome (Botrytis)	Harvoin	Harmaahome (Botrytis)
Muuta tietoa	Tuttu	Korkein siemensato-potentiaali	Uutuus Suomessa, alentaa verenpainetta	Tärkein vientikasvi Länsi-Kanadassa

Sinimailanen

LUOMULIITTO

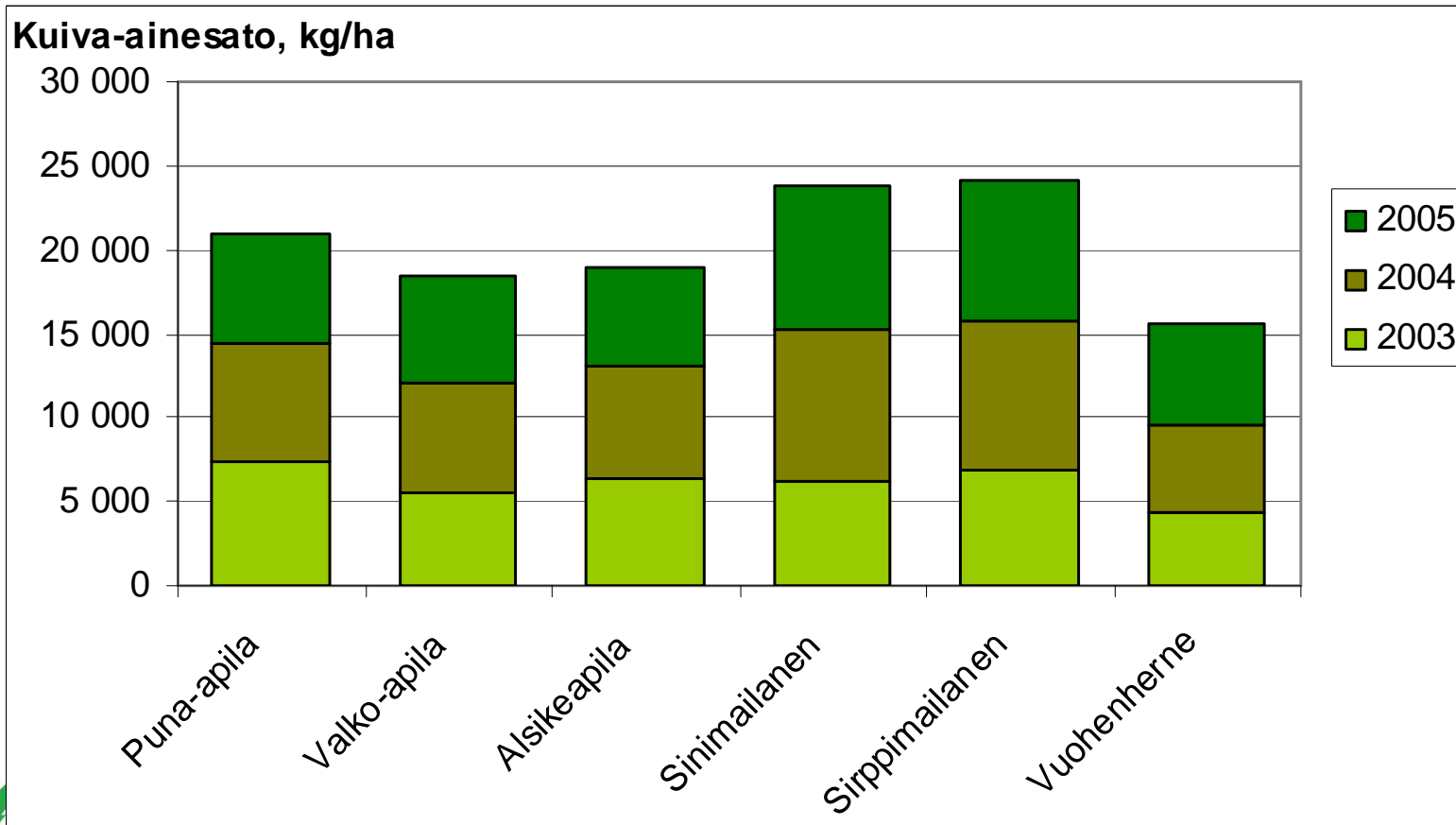
Etelä-Pohjanmaa

Monivuotisia nurmipalkokasveja

LUOMULIITTO

PRO
Agria Etelä-Pohjanmaa

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Sinimailanen

Agria Etelä-Pohjanmaa

- Hyvä ojitus, alhainen pohjavesi,
- pH >6,5 mielellään myös jankossa
- Hyvä sadontuotto sopivalla kasvupaikalla
- Ympäisyys välttämätön
 - myös pilleröityä siementä
- Kaliumin tarve huomioon
- 12-15 kg/ha siementä seoksiin
- Seosheiniksi englanninraiheinä, nadat, koiranheinä, eteläinen timotei

Sinimailanen

AGITA Etelä-Pohjanmaa

- Korkea valkuainen
- Sulavuus laskee helposti, NDF-kuitu alhainen
- 1. niitto puna-apilaa aikaisemmin, 2. niitto heinäkuussa, 3. niitto elosyyskuussa, 4. niitto myös mahdollinen
- Kukalle kerran kesässä
- Talveksi 15-25 cm kasvusto
- Säilörehuksi: mm. *Vertus*, *Pondus*, *Legendary*, *Plato*....
- Laitumiin: *Legendary*, *Artemis*

Rehumailanen (sirppimailanen)

Agria Etelä-Pohjanmaa

- Erittäin hyvä sadontuottokyky (>10 t/ha kuiva-ainetta)
- Kasvupaikka vaatimattomampi kuin sinimailasella
- Mahdollisesti myös laitumiin
- Siemenen saannissa ollut ongelmia
- Ymppäys tarpeen
- Lajikkeena virolainen 'Karlu' 'Juurlu'(parempi laitumiin)
- Siementä 12-15 kg/ha seoksiin

Sinimailasta vai puna-apilaa?

Mailanen

- Paras poutiville, kuiville lohkoille
- Missä viihtyy, parempi jälkikasvukyky, niitot 2-3 kertaa
- Runsastuu vuosien myötä

Puna-apila

- Vaatimattomampi, viljelyvarmin
- Kahden niiton kasvi, tetraploidit (Betty) kolmekin kertaa
- Osuus vähenee, kestää 2-3 vuotta

LUOMULIITTO

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti